

Mál nr. 448/2024

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Fjölskyldutrygging.

Vátryggingartaki (X)

Skaðabótaábyrgð.

Gögn.

1. Málskot móttakið 20. nóvember 2024 ásamt fylgiskjöllum.
2. Bréf V dags. 12. desember 2024 ásamt fylgiskjöllum.
3. Viðbótarathugasemdir M dags. 17. desember 2024.
4. Viðbótarathugasemdir V dags. 20. febrúar 2025.

Málsatvik.

Fyrirliggjandi er lögregluskýrsla dags. 13. ágúst 2024. Í skýrslunni er haft eftir M að hann hafi þann sama dag ekið A norður Pósthússtræti að Austurstræti í Reykjavík. Skyndilega hafi rafhlaupahjóli verið ekið vestur Austurstræti og inn í hægra frambretti A. Ökuhraði A hafi verið um 20 kílómetrar á klukkustund. X lýsti atvikum svo að hann hefði verið á Hopp rafhlaupahjóli og verið að fara vestur Austurstræti og inn á Pósthússtræti. Vegna fólksfjölda á Austurstræti hafi hann aldrei séð A. Hraði rafhlaupahjólsins hafi ekki verið meiri en 15 kílómetrar á klukkustund.

Í málskoti kemur fram að M geri kröfu um bætur vegna munatjóns á A úr ábyrgðartryggingarlið fjölskyldutryggingar X hjá V. X hafi komið akandi á fullri ferð frá göngugötu þar sem öll umferð ökutækja sé bönnuð. Því hafi reglan um forgang umferðar frá hægri ekki átt við. Hafi X borið að gæta ítrustu varkárni er hann ók út á götuna á rafhlaupahjólínu. Það hafi hann ekki gert og hafi það leitt til tjóns á A. M hafi hins vegar sýnt fulla aðgæslu, ökuhraði hans verið lítill og við gatnamótin hafi verið fjöldi fólks sem gaf honum merki um að óhætt væri að halda akstrinum áfram.

Í bréfi og viðbótarathugasemdum V, sem hafnaði kröfu M með bréfi dags. 4. nóvember 2024, til nefndarinnar er því mótmælt að umrætt rafhlaupahjól sé ökutæki sem óheimilt sé að aka eftir göngugötum. Hjólið tilheyri flokki reiðhjóla skv. 30. tl. 1. gr. umferðarlaga nr. 77/2019 og leiði af því að samkvæmt 1. mgr. 43. gr. sömu laga sé heimilt að hjóla á því á gangstétt, göngustíg eða göngugötu. Leitað hafi verið frekari upplýsinga frá X og minni hann að hraðamælir hjólsins hafi sýnt níu eða tíu kílómetra hraða á klukkustund rétt fyrir atvikið. Hopp hjól séu þá þannig útbúin að þau hægi sjálfkrafa á sér á ákveðnum svæðum. Á vettvangi hafi mögulegur hámarkshraði hjólsins verið 14 kílómetrar á klukkustund. Hafi X þá reynt að sveigja frá A þegar hann varð hennar var, þ.e. rétt fyrir áreksturinn, og með því hafi hann komið í veg fyrir frekara tjón. Að mati V hafi M þá ekki sýnt af sér nægilega aðgæslu við akstur við vegamót, sbr. 1. mgr. 26. gr. umferðarlaga. Hann hafi þá að eigin sögn ekið á 20 kílómetra hraða á klukkustund sem telja verði of mikinn ökuhraða við umræddar aðstæður enda mikill fjöldi ganganda vegfarenda á vettvangi. Hafi M við þær aðstæður borið að stöðva bifreið sína við vegamótin þar til öruggt væri að aka áfram. Megi því rekja orsök atviksins til ógætni M. Fallist nefndin ekki á það að tjónsorsök megi rekja til saknæmrar háttsemi M sjálfs, verði hún rakin til óhappatilviks en ekki saknæmrar háttsemi X. Komist nefndin þrátt fyrir framangreint að þeirri niðurstöðu að tjón M verði að einhverju leyti rakið til atvika sem X beri skaðabótaábyrgð á sé þá rétt að skerða bótarétt M verulega á grundvelli eigin sakar.

Í viðbótarathugasemdum M er sérstaklega áréttuð sú afstaða að hefði X sýnt næga aðgæslu og verið með fulla athygli við akstur hjólsins hefði ekki komið til umrædds tjóns.

Álit.

M krefst samkvæmt framansögðu bóta úr ábyrgðarlið fjölskyldutryggingar X hjá V vegna þess tjóns sem varð á A við áreksturinn. Ábyrgðartryggingarliður vátryggingarinnar tekur til þeirrar skaðabótaskyldu sem fellur samkvæmt íslenskum lögum á vátryggðan sem einstakling vegna muna- eða líkamstjóns þriðja manns.

Af gögnum málsins má ráða að A hafi verið við gatnamót Pósthússtrætis og Austurstrætis til vesturs er rafhlaupahjólínu var ekið á A er það síðarnefnda var á ferð vestur Austurstræti. X virðist þá hafa ekið rafhlaupahjólínu eftir göngugötu á Austurstræti og þaðan út á akbraut. Í framburði hans kemur

fram að hann hafi ekki séð A vegna mannfjölda á vettvangi. Ekki liggur nákvæmlega fyrir hver hraði rafhlaupahjólsins var en af gögnum málsins verður að miða við að hann hafi verið á bilinu 9 til 14 kílómetrar á klukkustund. Umrætt rafhlaupahjól fellur þá undir skilgreiningu 33. tl. 1. mgr. 3. gr. umferðarlaga, sbr. lög nr. 92/2024 um breytingu á þeim sem tóku gildi 11. júlí 2024. Heimilt er að aka slíkum farartækjum á göngugötu enda valdi það gangandi vegfarendum ekki hættu, sbr. 1. mgr. 43. gr. laganna. Í 3. mgr. 42. gr. umferðarlaga segir þá að hjólréiðamaður skuli sýna sérstaka aðgát við vegamót og þar sem akbraut og stígar skerast. Í 3. mgr. 43. gr. laganna segir jafnframt að ef hjólréiðamaður á gangstétt eða gangbraut þverar akbraut skuli hann gæta að því að hjóla ekki hraðar en sem nemur venjulegum gönguhraða. Eins og mál þetta liggur fyrir nefndinni verður að telja að X hafi þverað akbraut við gatnamót í aðdraganda áreksturs. Verður þá ekki merkt af gögnum málsins að hann hafi gætt sérstakrar varúðar áður en hann ók út á akbrautina, en ekkert kemur fram um það í framburði hans fyrir lögreglu. Jafnframt verður að telja að aksturshraði rafhlaupahjólsins hafi verið nokkuð umfram venjulegan gönguhraða. Er það því mat nefndarinnar að X hafi umrætt sinn sýnt af sér gáleysi sem orsakað hafi umrætt tjón og að því sé bótaskylda úr ábyrgðartryggingarlið fjölskyldutryggingar hans fyrir hendi.

Hvað háttsemi M varðar þá verður að líta til þess að á tjónsdegi var Pósthússtræti vistgata, sbr. bókun 313. fundar umhverfis- og skipulagsráðs Reykjavíkurborgar. Um vistgötur er fjallað í 9. gr. umferðarlaga og samkvæmt 1. mgr. 9. gr. er hámarkshraði á slíkri götu 15 kílómetrar á klukkustund og skal ökumaður á slíkri götu sýna gangandi vegfaranda sérstaka tillitssemi. Samkvæmt 1. mgr. 26. gr. umferðarlaga ber ökumanni þá að viðhafa sérstaka aðgát við vegamót. Af framburði aðila má ráða að töluverður mannfjöldi hafi verið á vettvangi, svo sem vænta má á vistgötu við göngugötu, og við slíkar aðstæður verður að gera sérstakar kröfur til ökumanna um aðgát og tillitssemi. Af framburði M fyrir lögreglu má ekki ráða að hann hafi hugað sérstaklega að því að sýna sérstaka aðgát við þessar aðstæður, s.s. með því að hægja á aksturshraða eða huga að umferð gangandi frá göngugötuhluta Austurstrætis. Verður þá einnig litið til þess að samkvæmt eigin framburði M var ökuhraði A nokkuð umfram lögmæltan hámarkshraða á vistgötu. Ber hann því einnig nokkra sök á árekstrinum og því rétt að hann beri sem nemur helmingi tjóns síns sjálfur.

Niðurstaða.

M á rétt til bóta úr ábyrgðarlið fjölskyldutryggingar M hjá V, vegna þess tjóns sem varð á A en skerða skal bætur til hans um helming.

Reykjavík, 11. mars 2025.
rafræn undirskrift

Guðmundur Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir